

CURS	1r ESO	MATÈRIA	Ciències Socials	PROFESSOR/A	Bernat Julià	HORES SETMANALS	3
------	--------	---------	------------------	-------------	--------------	-----------------	---

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

La matèria de Ciències Socials: Geografia i Història, es vincula i continua amb el procés de desenvolupament competencial de l'àrea de coneixement de medi natural, social i cultural de l'educació primària. Reflecteix la capacitat que contenen les ciències socials per contribuir a l'assoliment de les competències clau plantejades com a perfil competencial de sortida de l'alumnat en acabar l'etapa, sobretot amb la geografia i la història, tradicionalment considerades pel seu caràcter comprensiu i integrador i la seva connexió amb altres ciències socials. La matèria s'organitza des de la formulació de les competències específiques, que concreten les seves finalitats amb els criteris d'avaluació i es plantegen amb una proposta de sabers bàsics. A partir de les competències específiques s'han d'establir els contextos d'aprenentatge fonamentats amb el treball sobre la informació i les seves fonts a través de recursos variats, incloent-hi els digitals, la contextualització dels aprenentatges en l'entorn local i global, l'interès pels objectius de desenvolupament sostenible, l'exercici de la solidaritat i la cohesió social, el respecte a la diversitat cultural i a les identitats, la valoració i conservació del patrimoni, la defensa de la igualtat real entre dones i homes i la lluita contra qualsevol forma de discriminació.

La matèria es divideix en dos blocs: Geografia i Història. Pel que respecta a la part geogràfica analitzarem diferents temàtiques relacionades amb el medi físic, la climatologia i els recursos econòmics del nostre país. Pel que respecta a la part d'història ens centrarem en estudiar l'evolució de les societats des de la prehistòria fins a l'època romana sense oblidar el nostre entorn més pròxim.

RESUM D'AVUACIÓ

Proves i exàmens	50 %
Treballs i activitats	40 %
Actitud	10 %

Aclariments rellevants sobre l'avaluació de la matèria: ortografia, recuperacions, mitjanes, etc.

- Cada tema tindrà un examen final i unes activitats relacionades.
- Al final de cada trimestre s'haurà d'entregar un dossier amb la compilació de totes les activitats realitzades, apunts, etc. amb una bona presentació i correctament organitzat.

- En el cas que un alumne suspengui el 1r i el 2n trimestre, tindrà dret a una recuperació durant el tercer en la que haurà d'entregar la feina no presentada. El mateix professor/a li demanarà en una llista quins dossiers, treballs, deures, apunts o d'altres haurà d'entregar.
- La llengua d'ús a classe és el català; per tant, es puntuarà l'oralitat; així com la seva adequació al context acadèmic; especialment en treballs en grup.
- Les competències transversals, com la digital, estan incloses en la nota de l'assignatura.

ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES I PERSONALITZACIÓ DE L'APRENTATGE: Criteris i decisions que organitzen, de forma global, l'acció didàctica. Tipus: aprenentatge cooperatiu, coneixements previs, etc. Diversitat (personalització) a través de les mesures de suport.

- La metodologia que utilitzarem es fonamenta en les presentacions que realitzarà el professor a classe, activitats del llibre de text i altres programades pel docent. Els alumnes també prepararan presentacions sobre diversos continguts i realitzaran activitats de repàs abans de l'examen de cada tema.

MATERIAL ADDICIONAL DE LA MATÈRIA: afegiu l'enllaç del Classroom o Moodle de la matèria.

- Classroom [1rESO A](#), [1rESO B](#), [1rESO C](#)
- Llibre de text, Geografia i Història, ESO1, Vicens Vives

PROGRAMACIÓ			
TRIMESTRE	UD	SESSIONS (HORES)	INSTRUMENTS / SABERS
1	La prehistòria	18	Activitats de la UD
			Examen
	Mesopotàmia i Egipte	17	Activitats de la UD
			Examen
2	La Grècia Clàssica	18	Activitats de la UD
			Examen
	L'Imperi Romà	17	Activitats de la UD
			Examen
3	Els Climes a la terra	12	Activitats de la UD
			Examen
	Els Paisatges	11	Activitats de la UD
			Examen

PROGRAMACIÓ			
TRIMESTRE	UD	SESSIONS (HORES)	INSTRUMENTS / SABERS
3	Problemes mediambientals	12	Activitats de la UD
			Examen
TOTALS	35 hores per trimestre	105h	

COMPETÈNCIES CLAU I PERFIL DE SORTIDA DE L'ALUMNAT
Aquesta programació s'emmarca en el nou currículum de Catalunya i té com a referent el perfil de sortida de l'alumnat, que orienta l'aprenentatge cap al desenvolupament integral de l'estudiant. Les competències clau hi tenen un paper central, ja que permeten treballar habilitats transferibles i essencials per a la vida personal, acadèmica i social. Cada departament, des de la seva matèria, contribueix a aquest objectiu identificant les competències clau que es treballen al llarg del curs. Les competències clau treballades són: • Comunicació lingüística (CL) • Competència digital (CD) • Competència personal i social i d'aprendre a aprendre (CPSAA) • Competència ciutadana (CC) • Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE LA MATÈRIA (CE)	
CE1	Cercar i tractar informació que permeti interpretar el present i el passat, aplicant els procediments de la recerca històrica i geogràfica a partir de l'anàlisi crítica de dades procedents de fonts analògiques i digitals, per transformar-ho en coneixement i comunicar-ho a través de diferents formats.
CE2	Indagar i argumentar a partir de problemes socials rellevants, locals i globals, per desenvolupar un pensament crític i respectuós amb les diferències, que contribueixi a la construcció de la identitat individual i col·lectiva i a la consecució d'un present i un futur més just i inclusiu.
CE3	Interpretar els canvis i les continuïtats dels processos històrics, mitjançant la realització de projectes d'investigació i l'ús de fonts primàries i secundàries, per interpretar els problemes del món actual i fer propostes a favor de la pau, el benestar i el desenvolupament sostenible.
CE4	Descobrir i analitzar els elements i dinàmiques que configuren el territori, mitjançant l'estudi de casos i problemàtiques geogràfiques, per valorar els diferents paisatges i proposar alternatives de gestió territorial, amb criteris de sostenibilitat i justícia social.
CE5	Analitzar de forma crítica els mecanismes que han regulat la vida de les societats al llarg de la història fins a l'actualitat i la construcció dels sistemes democràtics per participar de manera respectuosa i compromesa en activitats comunitàries que promoguin la convivència, la cohesió social i l'equitat.
CE6	Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels drets humans, la llibertat i la igualtat davant les situacions

	d'injustícia i discriminació.
CE7	Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, respectant els sentiments de pertinença, i valorar les diverses manifestacions culturals i artístiques i el patrimoni material i immaterial per contribuir a la cohesió social i als valors que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària.
CE8	Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència.
CE9	Valorar críticament les dinàmiques d'interdependència entre diferents factors dins un món globalitzat i les desigualtats i conflictes que es generen, i relacionar les problemàtiques locals i globals per proposar alternatives basades en la cultura de la pau i adquirir compromisos que permetin la consecució d'un món més solidari i sostenible.

CE	OBJECTIUS D'APRENENTATGE	CRITERIS D'AVUACIÓ
----	--------------------------	--------------------

CE1	Aplicar estratègies de cerca, selecció i organització d'informació de fonts diverses, tant analògiques com digitals, per elaborar i comunicar coneixements sobre fets i processos socials, utilitzant un vocabulari específic i un discurs clar, crític i rigorós.	1.1 Desenvolupar estratègies de cerca, tractament i organització de la informació per a la resolució de demandes relacionades amb fets i processos rellevants del present i del passat. 1.2 Analitzar de manera crítica, responsable i creativa les fonts d'informació analògiques i digitals, contrastant les dades obtingudes i aplicant-les a diferents situacions i contextos. 1.3 Elaborar i comunicar els coneixements adquirits mitjançant recursos expressius que incorporin diferents llenguatges i formats, emprant les possibilitats que ofereixen els entorns i recursos digitals. 1.4 Incorporar i utilitzar adequadament el vocabulari propi de les ciències socials mitjançant intervencions orals, textos escrits i altres produccions, tot avançant en la construcció d'un discurs precís i rigorós.
CE2	Adoptar una actitud crítica i compromesa davant dels problemes socials actuals, argumentant amb criteris propis basats en els drets humans, la justícia social i la cultura de la pau, i participant en debats i tasques col·laboratives amb respecte i consciència global.	2.1 Identificar i mostrar interès pels principals problemes que afecten la societat, adoptant una posició crítica, proactiva i de rebuig a situacions injustes i discriminatòries. 2.2 Argumentar de forma crítica sobre problemes socials rellevants utilitzant els coneixements propis de les ciències socials i valorant la importància de trobar solucions dialogades. 2.3 Mantenir una actitud d'alerta i de reflexió davant dels problemes socials, que ajudi a la permanent revisió dels propis criteris i a comprometre's en la construcció de futurs millors. 2.4 Fonamentar els propis arguments en els valors democràtics, els drets humans i la justícia social, assumint els valors de la cultura de la pau en el decurs de debats i tasques cooperatives. 2.5 Posicionar-se amb criteris propis i esdevenir ciutadans crítics amb consciència global mitjançant l'elaboració de productes personals o cooperatius ben argumentats, tot respectant les opinions dels altres.

CE3	Analitzar els canvis i les continuïtats històriques utilitzant fonts i representacions diverses, per comprendre les causes i conseqüències dels processos històrics i establir relacions amb problemes i reptes del món actual.	3.1 Identificar els canvis i les continuïtats entre les etapes històriques, a través de processos inductius, reptes i projectes de recerca, i trobar relacions amb el món actual. 3.2 Diferenciar les causes i les conseqüències dels processos històrics i aplicar-ho en problemes actuals relacionats amb els objectius de desenvolupament sostenible. 3.3 Representar adequadament informació geogràfica i històrica a través de diverses formes de representació gràfica, cartogràfica i visual. 3.4 Situar fets i processos històrics en eixos cronològics, trobant relacions entre diferents períodes i simultaneïtats temporals entre diferents territoris. 3.5 Identificar i utilitzar les fonts primàries i secundàries, valorant les seves aportacions al coneixement del medi i de les formes de vida en el present i el passat.
CE4	Interpretar i analitzar els paisatges com a sistemes en interacció, valorant el patrimoni natural i cultural, i adoptant una actitud crítica i compromesa davant les situacions d'injustícia social i de degradació ambiental per contribuir a la seva millora.	4.1 Interpretar l'espai des d'una perspectiva sistèmica, a través del concepte de paisatge, identificant-ne els elements i les interrelacions existents. 4.2 Analitzar l'acció humana en els paisatges, dins dels diferents ecosistemes planetaris, valorant la riquesa del patrimoni natural i cultural, i detectant-ne les amenaces de degradació. 4.3 Criticar i denunciar situacions d'injustícia social i de degradació ambiental, a diferents escales, tant en l'àmbit urbà com en el rural, comprometent-se per a la seva millora.

CE5	Analitzar els models d'organització social, política i econòmica de societats del passat i del present, valorant el paper de la democràcia i dels drets humans, per desenvolupar una actitud crítica, pacífica i compromesa davant les situacions d'injustícia i desigualtat.	5.1 Identificar i analitzar els mecanismes que han regulat la vida en comú d'algunes societats del passat, interpretant els principals models d'organització social i política. 5.2 Distingir els trets fonamentals de les societats democràtiques i valorar les consecucions de la democràcia i la vigència dels drets humans individuals i col·lectius i de les llibertats. 5.3 Analitzar els trets bàsics de l'organització social, política i econòmica d'algunes societats del passat i valorar de manera crítica el grau d'equitat dels intercanvis i relacions amb altres poblacions. 5.4 Mostrar actituds pacífiques i tolerants i assumir els drets i deures del marc de convivència, demostrant capacitat crítica i responent de manera assertiva davant de situacions d'injustícia i desigualtat.
CE6	Explicar els trets de les civilitzacions històriques i les seves aportacions a la cultura universal, reconeixent les desigualtats socials i els col·lectius invisibilitzats, per comprendre les seves conseqüències en el present i valorar la importància dels drets humans i de l'estat de dret en la societat actual.	6.1 Explicar els trets definitoris d'algunes civilitzacions històriques, identificar elements de canvi i continuïtat en les formes de vida i subsistència i en l'organització de la societat i reconèixer aspectes significatius de la seva aportació a la cultura universal. 6.2 Reconèixer les desigualtats socials en diferents èpoques històriques, els mecanismes de domini i control que s'hi han donat i les conseqüències en el món actual. 6.3 Identificar els col·lectius que han estat sotmesos, silenciats i invisibilitzats al llarg de la història fins al present i destacar les diferents perspectives i aportacions. 6.4 Caracteritzar els drets humans individuals i col·lectius i l'estat de dret com a sistema institucional que garanteix el seu compliment a través dels seus òrgans i institucions.

CE7	Reconèixer i valorar les aportacions de diferents cultures al llarg de la història i el llegat cultural europeu, identificant elements de canvi i continuïtat en les expressions artístiques i patrimonials, per desenvolupar una identitat respectuosa, inclusiva i compromesa amb la preservació del patrimoni i la cohesió social.	7.1 Explicar els trets definitoris d'algunes cultures històriques, identificar elements de canvi i continuïtat en les seves expressions culturals i artístiques i reconèixer aspectes significatius de la seva aportació a la cultura universal. 7.2 Reflexionar sobre els elements culturals que han conformat les diferents identitats individuals i col·lectives de l'entorn i les aportacions de cadascuna d'elles a la cultura humana universal i a la cohesió social, mostrant una actitud respectuosa envers els sentiments de pertinença. 7.3 Assenyalar alguns elements bàsics del llegat històric i cultural d'Europa, així com els fonaments d'una ciutadania europea inclusiva i solidària. 7.4 Valorar, protegir i conservar alguns elements del patrimoni artístic, històric i cultural, material i immaterial, com a fonament de les diverses identitats col·lectives i de la cohesió social i com a gaudi dels pobles.
CE8	Analitzar els canvis en els hàbits de vida i el treball comunitari al llarg de la història, prenent consciència de les desigualtats de gènere i generacionals, per assumir compromisos de corresponsabilitat, rebutjar actituds discriminatòries i posar en valor les aportacions invisibilitzades com a font de riquesa social.	8.1 Relacionar alguns canvis en els hàbits de vida tradicional i el treball domèstic i contrastar-los amb l'actualitat, identificant les pràctiques compatibles amb la salut, la sostenibilitat, la dignitat i el respecte, i assumir responsabilitats i compromisos en l'àmbit familiar, l'entorn escolar i la comunitat. 8.2 Identificar els reptes en relació amb la corresponsabilitat en el treball reproductiu i comunitari entre homes i dones, remarcant-ne la importància per al funcionament de les societats. 8.3 Identificar les limitacions socials i culturals que han impedit que les persones puguin desenvolupar aspiracions al llarg de diferents generacions i reconèixer la riquesa que aporten els vincles intergeneracionals. 8.4 Prendre consciència de les causes que han relegat les dones a un rol secundari al llarg de la història i emprendre accions per valorar, dignificar i visibilitzar determinades aportacions com a font de riquesa per a tothom. 8.5 Identificar i rebutjar les violències i les actituds irracionals i discriminatòries envers persones i col·lectius, amb una atenció especial a la diversitat d'identitats i expressions de gènere i diversitat afectivosexual.

CE9	Analitzar el funcionament de l'economia mundial i les seves desigualtats, els moviments de població i les causes dels conflictes, per comprendre la interdependència global i promoure actituds compromeses amb la pau, la justícia i la transformació social en entorns inclusius.	9.1 Analitzar aspectes del funcionament de l'economia en el món, destacant la interdependència entre països, i el seu impacte en la realitat econòmica de l'entorn proper, i les desigualtats que generen, posant èmfasi en els col·lectius més vulnerables. 9.2 Interpretar el paper dels moviments de població a escala global i local i conèixer les situacions que impulsen les persones a migrar per causes econòmiques o a desplaçar-se per buscar refugi. 9.3 Analitzar i entendre l'evolució dels factors que generen conflictes violents, i les estratègies econòmiques, polítiques i socials per prevenir-los. 9.4 Reconèixer les contribucions històriques i actuals a la solució pacífica dels conflictes, la negociació i la transformació social, política, econòmica i cultural en entorns inclusius.
-----	--	--

SABERS I BLOCS DE SABERS	
BLOCS	SABERS
A. Reptes del món actual	● Objectius de desenvolupament sostenible. - Debat sobre els dilemes del món actual, punt de partida per al pensament crític i el desenvolupament de judicis propis. - Valoració de les accions, tant individuals com col·lectives, que permeten avançar en la implantació de l'Agenda 2030. ● Ubicació espacial. - Representació de l'espai, orientació i escales. - Utilització de recursos digitals i tecnologies de la informació geogràfica (TIG) en l'elaboració i interpretació de mapes, esquemes, imatges i gràfics de diferent tipologia. ● Emergència climàtica. - Reconeixement dels elements i factors que condicionen el clima i el seu impacte sobre les activitats humanes. - Identificació, prevenció i resiliència de la població davant de les catàstrofes naturals i els efectes del canvi climàtic, tot incidint en els beneficis d'incloure els joves en la gestió dels desastres mediambientals. ● Biodiversitat, recursos naturals i desigualtat. - Identificació dels processos, dinàmiques i amenaces dels ecosistemes planetaris.

	Valoració de la riquesa i conservació del patrimoni natural. - Anàlisi de l'acció humana en l'alteració dels ecosistemes i descripció de casos que se'n deriven, especialment en entorns propers, cercant causes i conseqüències. - Diferenciació dels recursos renovables i no renovables, anàlisi de la seva distribució desigual i identificació d'algunes conseqüències i tensions que se'n deriven. ● Prevenció de riscos. - Identificació dels principals riscos d'origen natural com inundacions, incendis o epidèmies, i d'origen tecnològic, com el nuclear, el químic o la contaminació d'aigües. - Caracterització de les accions encaminades a prevenir aquests riscos. ● Tecnologies de la informació i societat del coneixement. - Maneig i utilització segura de dispositius, aplicacions informàtiques i plataformes digitals, valorant les seves aportacions a la geografia i la història. - Cerca, tractament de la informació i elaboració de coneixement. - Introducció als objectius i estratègies de les ciències socials i ús dels seus procediments, termes i conceptes en la formació de persones amb capacitat crítica. ● Desafiaments demogràfics al món actual. - Estudi de la composició i estructures demogràfiques a diferents escales. - Aplicació dels conceptes bàsics de demografia a la comprensió de dinàmiques demogràfiques actuals i els moviments migratoris, analitzant les seves causes i conseqüències. - Identificació dels factors que expliquen la desigual distribució de la població i anàlisi dels desafiaments, oportunitats i problemes actuals de viure al camp i a les ciutats. ● Concentració i distribució de la riquesa. - Representació i maneres de percebre la desigualtat. - Conscienciació i accions per a l'accés universal als béns bàsics i per a un repartiment just de la riquesa que permeti avançar cap a una societat més equitativa. - Reflexió sobre la qüestió del mínim vital. ● Igualtat de gènere. - Valoració i denúncia de situacions discriminatòries de les nenes i de les dones al món. Qüestionament dels rols de gènere i la seva manifestació en tots els àmbits de la societat i la cultura, inclòs l'entorn escolar.
B. Societats i territoris	● Cronologia i temps històric. - Construcció i interpretació de línies del temps.

	- Aplicació de les variables històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat per a la comprensió de l'evolució de la humanitat com un procés no lineal. ● Origen de la humanitat. - Anàlisi multidisciplinària de l'origen de l'ésser humà i del sorgiment de les primeres formes d'organització social. - Estudi de les grans migracions humanes i el naixement de les primeres cultures. ● Primeres civilitzacions. - Interpretacions històriques del sorgiment de les civilitzacions i la influència dels condicionants geogràfics. - Reconeixement de les grans rutes comercials i les estratègies pel control dels recursos a l'antiguitat. ● Origen i evolució de l'organització social. - Valoració de les desigualtats socials i les disputes pel poder des de l'antiguitat i en diferents contextos històrics. - Anàlisi de formes d'organització política del món antic, medieval i modern: democràcies, repúbliques, imperis i regnes. - Interpretació de la seva evolució i comparació entre algunes formes d'organització política, incidint en els aspectes referits a la desigualtat entre els grups socials. ● Les arrels de la cultura occidental. - Identificació del llegat cultural del món clàssic, del judeocristià i de la civilització islàmica i valoració de les seves aportacions a Europa. - Anàlisi de les petjades d'aquest llegat en el patrimoni material i immaterial. ● Violència i conflictes armats. - Identificació de les causes i conseqüències d'alguns conflictes en diferents èpoques històriques. - Valoració de la necessitat de trobar solucions dialogades als problemes. ● L'ampliació del món conegut i les civilitzacions no europees. - Contextualització dels grans viatges, descobriments i sistemes d'intercanvi en l'edat moderna. - Reflexió sobre la geopolítica i les disputes per l'hegemonia, incidint en les seves conseqüències. - Valoració crítica de la visió eurocèntrica del món. ● Les persones invisibilitzades de la història. - Conscienciació sobre la marginació, segregació, control i submissió de les dones, els esclaus i altres col·lectius en la història de la humanitat. - Posada en valor del protagonisme individual i col·lectiu de les dones al llarg de la història.
--	--

	- Reconeixement de la resistència a l'opressió com a dret fonamental dels pobles. ● Evolució de les expressions artístiques i culturals. - Anàlisi i valoració de la diversitat i riquesa de les expressions artístiques i culturals a partir de fonts diverses i de l'observació directa i indirecta dels estils i obres. - Conscienciació sobre el respecte i conservació del patrimoni material i immaterial.. ● El llegat històric. - Reflexió sobre la construcció d'identitats a partir de l'herència cultural i els processos històrics viscuts en una comunitat i territori. - Aplicació dels coneixements històrics a la comprensió i identificació d'alguns dels problemes de l'actualitat.
C. Compromís cívica	● Dignitat humana i drets universals. - Reconeixement dels drets i deures individuals i col·lectius, identificant i rebutjant les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació. - Comparació dels drets de l'infant actuals amb la situació dels infants i joves en altres èpoques històriques. ● Alteritat. - Respecte i acceptació de l'altre, incorporant visions i perspectives contraposades d'un relat o d'una interpretació. - Defensa de comportaments no discriminatoris i contraris a qualsevol actitud diferenciadora i segregadora. - Reconeixement i denúncia del masclisme en la història i l'actualitat. - Posicionament a favor de manifestacions i conductes no sexistes. ● Consciència ambiental. - Implicació en la defensa de la biodiversitat i la protecció del medi ambient. - Recerca d'actuacions orientades a aconseguir una mobilitat sostenible.